

працівників офісних приміщень. Вісник Криворізького національного університету – Кривий Ріг, 2020. – №51. – С. 83–91.

7. Марич В. М., Турінська І. А. Вплив випромінювання від WIFI роутерів на людину. Збірник наукових праць Всеукраїнської науково–практичної конференції викладачів та фахівців–практиків «Охорона праці: освіта і практика» та XI Всеукраїнської науково–практичної конференції курсантів, студентів, аспірантів та ад’юнктів «Проблеми та перспективи розвитку охорони праці». Львів – 2021. – С. 177-179.

8. Марич В. М., Панчук Я. В. Вплив випромінювання від смартфонів на людину. Збірник наукових праць Всеукраїнської науково–практичної конференції викладачів та фахівців–практиків «Охорона праці: освіта і практика» та XI Всеукраїнської науково–практичної конференції курсантів, студентів, аспірантів та ад’юнктів «Проблеми та перспективи розвитку охорони праці». Львів – 2021. – С. 164-165.

УДК 616.057

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ПРОФЕСІЙНИМИ РИЗИКАМИ ТА ОХОРОНОЮ ПРАЦІ

Васяк О. В.

*Марич В. М., к.т.н., ст.викладач кафедри промислової безпеки
та охорони праці*

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Безпека праці на виробництві має бути не менш пріоритетною, ніж економічні результати для будь якого підприємства та держави. Сьогодні в багатьох країнах світу, як головний механізм вирішення проблеми забезпечення промислової безпеки розглядають систему управління охороною праці, побудовану на основі оцінки ризиків для життя і здоров’я працівників.

Управління охороною праці – це підготовка, прийняття і реалізація рішень щодо здійснення організаційних, технічних, санітарно-гігієнічних та лікувально-профілактичних заходів, направлених на забезпечення безпеки, збереження здоров’я і працездатності людини у процесі роботи. В СУОП наявні об’єкти і органи управління, що виконують визначені функції та завдання. Об’єктом управління є дієздатність функціональних служб і структурних підрозділів щодо забезпечення безпеки праці на робочих місцях, ділянках, в підрозділах і на об’єкті господарювання [1].

Управління охороною праці в умовах ринкової економіки передбачає управління ризиками (а не вимоги абсолютної безпеки праці на підставі нормативних актів) у межах обов’язкових та рекомендованих норм, що обмежують виникнення аварій, нещасних випадків та професійних захворювань за допомогою

методики їхнього виявлення та оцінювання з метою усунення неприпустимих ризиків. Таке управління охороною праці в сучасних умовах здійснюють завдяки управлінню фінансовими потоками, які спрямовані на зниження ризиків, на підставі науково-технічних можливостей, економічної доцільності господарської діяльності та соціальної відповідальності держави.

Управління охороною праці на суб'єкті господарювання роботодавцем ґрунтується на аналізі виявлених ризиків та прийнятті пріоритетів у:

- зниженні рівнів небезпечних та шкідливих виробничих чинників;
- покращенні системи навчання та інформаційного забезпечення працівників про стан умов та безпеки праці;
- підвищенні персональної відповідальності кожного керівника та працівника за виконання ними обов'язків з питань охорони праці;
- посиленні контролю щодо виконання нормативно-правових актів з питань охорони праці з боку роботодавця.

З метою встановлення єдиних вимог до системи управління безпекою та гігієною праці, а також гармонізації цих вимог з міжнародними та національними стандартами в Україні прийнято як національні пробні стандарти ДСТУ-П ОHSAS 18001:2006 “Системи управління безпекою та гігієною праці. Вимоги та ДСТУ-П ОHSAS 18002:2006. “Системи управління безпекою та гігієною праці. Принципи виконання вимог ОHSAS 18001”, у яких подано головні вимоги до систем управління безпекою та гігієною праці та принципи їхнього виконання. Згідно з цими вимогами, управління безпекою та гігієною праці на суб'єкті господарювання ґрунтується на політиці роботодавця щодо підвищення рівня безпеки та гігієни праці й охоплює планування заходів для ідентифікації небезпек, оцінювання професійних ризиків та управління ними, визначає організаційну структуру, рівень відповідальності, методи контролю та шляхи вдосконалення системи.

Концептуально подальший розвиток відносин у галузі безпеки та охорони праці в Україні передбачає удосконалення державного управління та договірного регулювання охорони праці, забезпечивши їхнє оптимальне співвідношення. Важливим моментом у цьому розвитку є домінування парадигми забезпечення професійної безпеки загалом, а не створення лише безпечних умов праці, тобто інтегрування у систему охорони праці елементів фізіологічної, психічної та соціальної безпеки працівників. У досягненні цієї мети можна виокремити чотири напрями:

- попередження професійних ризиків і надання пріоритету безпечним технологіям та техніці;
- заохочення і стимулювання фізичного, психологічного, соціального здоров'я та розвитку працівників;
- пропаганда здорової та безпечної праці, навчання безпечним прийомам праці;
- моніторинг стану та ризиків забезпечення професійної безпеки і здоров'я.

В умовах конкурентної економіки відсутність належної уваги до вирішення питань охорони праці може негативно впливати на здоров'я та безпеку третіх осіб і суспільства загалом (наприклад, перевтома водіїв унаслідок понаднормової праці). Безперервно зростає ціна помилки однієї людини: якщо відразу після Другої світової війни від помилки однієї людини гинуло в середньому 2 – 4 особи, то сьогодні ця цифра наближається до 10-ти.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про охорону праці», прийнятий 14.10.1992 р.
2. Ільчишин, Я. Фінансування охорони праці на підприємствах, як основний аспект забезпечення належних умов праці в Україні. Collection of Scientific Papers «ЛОГОΣ», (November 11, 2022; Paris, France), 41–44. <https://doi.org/10.36074/logos-11.11.2022.12>
3. Загребельна Д., Ільчишин Я. Методи та засоби навчання працівників підприємства користування засобами індивідуального захисту як елемент системи безпеки. Теорія і практика гасіння пожеж та ліквідації надзвичайних ситуацій: Матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції – Черкаси: ЧПБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗ України, 2021. С. 270–272.
4. Мірус О. Л., Станіславчук О. В. Цивільна безпека: підвищуємо рівень знань у населення. Журнал «Охорона праці». №5/ 2022 (335). – С. 11.

УДК 342

PECULIARITIES OF PREVENTING AND MITIGATING THE RISKS OF PESTICIDE USE FOR NATURAL RESOURCES

Груздова В. О.

*Колошко Ю. В., викладач кафедри охорони праці
та техногенно-екологічної безпеки*

Національний університет цивільного захисту України

It is now known that pesticides have an impact on the environment and ecosystem, leading to a reduction in biodiversity, especially through the destruction of weeds and insects, which are important elements of the food chain. In addition, pesticides have a negative impact on human health, both through direct exposure and indirectly through the accumulation of residues in agricultural products and drinking water. Except for their intended use, pesticides have a negative impact on the biosphere, the scale of which is comparable to global environmental factors. The use of pesticides can lead to such negative consequences as a decrease in biological productivity, disruption of soil microbiocenoses, accumulation of pesticide residues and their derivatives in surface water sources and groundwater, impediment to fertility restoration, reduction of the nutritional value of agricultural products, etc. The intensity of the

<i>Груздова В. О., Колошко Ю. В.</i> PECULIARITIES OF PREVENTING AND MITIGATING THE RISKS OF PESTICIDE USE FOR NATURAL RESOURCES.....	109
<i>Денисенко Ю. І., Євтушенко Н. С.</i> ОСНОВНІ ЕТАПИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ПРАЦІ ТА ПРОМИСЛОВОЮ БЕЗПЕКОЮ НА ПІДПРИ- ЄМСТВАХ МАШИНОБУДІВНОГО КОМПЛЕКСУ.....	110
<i>Загребельна Д. С., Марич В. М.</i> УЧАСТЬ ПРОФСПЛОК В ОРГАНІЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	112
<i>Картюк Вероніка, Домашовець Ліля, Горностай О. Б.</i> ВАЖЛИВА РОЛЬ СУОП НА ПРИКЛАДІ ПРОМИСЛОВО РОЗВИНЕНИХ КРАЇН.....	114
<i>Кремса Ярина, Аніпчук Назар, Горностай О. Б.</i> ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ДЕМОГРАФІЧНОЇ ПОЛІТИКИ У СВІТІ.....	117
<i>Лукашевич Юлія, Зенкіна В. І.</i> ГІГІЄНИЧНА ОЦІНКА ВПЛИВУ СТРЕСУ НА СТАН ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТІВ ЗВО.....	119
<i>Полодюк О. В., Марич В. М.</i> ПРОБЛЕМАТИКА ОХОРОНИ ПРАЦІ В УКРАЇНІ.....	121
<i>Сарахман Христина, Різник Олена, Горностай О. Б.</i> ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ НА ЕКОНОМІКУ КРАЇНИ.....	123
<i>Терехов А. П., Пилипенко О. В., Беліков А. С.</i> ОСНОВНІ ВИМОГИ ВИБУХОПОЖЕЖНОЇ ТА ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ НА АВТОЗАПРАВНИХ СТАНЦІЯХ, ЗГІДНО НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ.....	125
ПРОФІЛАКТИКА ВИРОБНИЧОГО ТРАВМАТИЗМУ	
<i>Боцвин Владислав, Телегіна Г. В.</i> РОЗЛАДИ ПСИХІКИ У ТРАВМОВАНИХ ПІД ЧАС ВІЙНИ.....	129

**МАТЕРІАЛИ ДРУКУЮТЬСЯ
УКРАЇНСЬКОЮ, АНГЛІЙСЬКОЮ ТА
ПОЛЬСЬКОЮ МОВАМИ**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

*III Всеукраїнської
науково–практичної конференції
викладачів та фахівців–практиків*

ОХОРОНА ПРАЦІ: ОСВІТА І ПРАКТИКА

та

*XIII Всеукраїнської
науково–практичної конференції
курсантів, студентів, аспірантів та
ад'юнктів*

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОХОРОНИ ПРАЦІ

Львів – 2023

Голова:	ПОПОВИЧ Василь – т.в.о. проректора з науково–дослідної роботи Львівського державного університету безпеки життєдіяльності (ЛДУ БЖД), доктор технічних наук, професор АЗЮКОВСЬКИЙ Олександр – ректор Національного технічного університету "Дніпровська політехніка" (НТУ «ДП»), кандидат технічних наук, професор.
Заступники голови:	ДАШКОВСЬКА Олена – старший науковий співробітник відділу науково–методичного забезпечення підвищення якості освіти, Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти» МОН України, кандидат хімічних наук, доцент; МАТВІЙЧУК Дмитро – головний редактор ТОВ «Редакція журналу «Охорона праці»; МЕНЬШИКОВА Ольга – заступник начальника навчально–наукового інституту цивільного захисту ЛДУБЖД, кандидат фізико–математичних наук, доцент
Члени оргкомітету:	БЄЛКОВ Анатолій – завідувач кафедри безпеки життєдіяльності, Державний вищий навчальний заклад «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури», доктор технічних наук, професор; ГОЛІНЬКО Василь – завідувач кафедри охорони праці та цивільної безпеки, Національний технічний університет «Дніпровська політехніка» (НТУ «ДП»), доктор технічних наук, професор; ГОРНОСТАЙ Орислава – доцент кафедри промислової безпеки та охорони праці, ЛДУБЖД, кандидат технічних наук, доцент; ІЛЬЧИШИН Ярослав – викладач кафедри промислової безпеки та охорони праці, ЛДУБЖД, кандидат педагогічних наук; КОБИЛКІН Дмитро – голова ради молодих вчених ЛДУ БЖД, кандидат технічних наук; МАРИЧ Володимир – старший викладач кафедри промислової безпеки та охорони праці, ЛДУБЖД, кандидат технічних наук; МІРУС Олександр – завідувач кафедри промислової безпеки та охорони праці, ЛДУБЖД, кандидат хімічних наук, доцент; НАГУРСЬКИЙ Олег – завідувач кафедри цивільної безпеки, Національний університет «Львівська політехніка», доктор технічних наук, професор; СТАНІСЛАВЧУК Оксана – доцент кафедри промислової безпеки та охорони праці, ЛДУБЖД, кандидат технічних наук, доцент; ТЕЛЕГІНА Галина – доцент кафедри промислової безпеки та охорони праці, ЛДУБЖД, кандидат медичних наук, доцент; ФЕДОРЧУК–МОРОЗ Валентина – завідувач кафедри цивільної безпеки, Луцький національний технічний університет, кандидат технічних наук, доцент; ЧЕБЕРЯЧКО Сергій – професор кафедри охорони праці та цивільної безпеки, НТУ «ДП», доктор технічних наук, професор; ЯВОРСЬКА Олена – професор кафедри охорони праці та цивільної безпеки, НТУ «ДП», кандидат технічних наук, доцент; ЯРЕМКО Зіновій – завідувач кафедри безпеки життєдіяльності, Львівський національний університет ім. І.Франка, доктор хімічних наук, професор. РАДА КУРСАНТСЬКОГО ТА СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ ЛДУ БЖД

<p>ОРГАНІЗАТОРИ</p> <p>ВИДАВЕЦЬ</p> <p>Друк на різнографі</p> <p>Технічний редактор та відповідальний за друк</p> <p>АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:</p> <p>Контактні телефони:</p>	<p>Львівський державний університет безпеки життєдіяльності Національний технічний університет «Дніпровська політехніка» Інститут модернізації змісту освіти МОН України Науково-виробничий журнал «Охорона праці» Львівський національний університет імені Івана Франка Національний університет «Львівська політехніка» Луцький національний технічний університет</p> <p>Львівський державний університет безпеки життєдіяльності</p> <p>Назарій ПЕТРОЛЮК</p> <p>Орислава ГОРНОСТАЙ Оксана СТАНІСЛАВЧУК</p> <p>ЛДУ БЖД, вул. Клепарівська, 35, м. Львів, 79007</p> <p>(032) 233-24-79, тел/факс 233-00-88</p>
<p align="center">Охорона праці: освіта і практика. Проблеми та перспективи розвитку охорони праці: 36. наук. праць III Всеукраїнської науково-практичної конференції викладачів та фахівців-практиків та XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції курсантів, студентів, аспірантів та ад'юнктів. – Львів: ЛДУ БЖД, 2023. – 243 с.</p> <p align="center">Збірник сформовано за науковими матеріалами III Всеукраїнської науково-практичної конференції викладачів та фахівців-практиків «Охорона праці: освіта і практика» та XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції курсантів, студентів, аспірантів та ад'юнктів «Проблеми та перспективи розвитку охорони праці».</p> <p align="center">Збірник містить матеріали таких тематичних секцій:</p> <p>Секція 1. „ОХОРОНА ПРАЦІ: ОСВІТА І ПРАКТИКА Перспективи розвитку напряму “Охорона праці” в сфері освіти. Інтерактивні методи навчання при викладанні дисциплін за напрямом «Охорона праці». Формування ризик-орієнтованого мислення у здобувачів освіти та у працівників підприємств системи управління охороною праці. Оцінка ризиків. Практичний досвід з охорони праці на підприємствах.</p> <p>Секція 2. „ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОХОРОНИ ПРАЦІ ” Стан і перспективи удосконалення системи управління та нагляду за охороною праці і промисловою безпекою. Профілактика виробничого травматизму. Технології контролю і захисту від шкідливих і небезпечних виробничих та екологічних чинників. Забезпечення безпеки і гігієни праці у підрозділах силових та спеціальних структур. Новітні інформаційні технології як інструмент підвищення рівня промислової безпеки. Культура та психологія праці.</p> <p align="right">© ЛДУ БЖД, 2023</p>	
<p>Здано в набір 24.04.2021. Підписано до друку 09.05.2022. Формат 60x84^{1/3}. Папір офсетний. Ум. друк. арк. 15,2. Гарнітура Times New Roman. Друк на різнографі. Наклад: 100 прим. Друк: ЛДУ БЖД вул. Клепарівська, 35, м. Львів, 79007. ldubzh.lviv@mns.gov.ua</p>	<p>За точність наведених фактів, економіко-статистичних та інших даних, а також за використання відомостей, що не рекомендовані до відкритої публікації, відповідальність несуть автори опублікованих матеріалів. При передрукуванні матеріалів посилання на збірник обов'язкове.</p>